

Pastoralis Sollicitvdinis, Sive De Officio, Et Potestate Episcopi

Tripartita Descriptio. Cvivs Pars Prima Episcoporum institutionem, ...
Secvnda Quicquid ad Episcopi est potestatem, ... Tertia Quod ad casuum
reseruationem, ... Methodo Noua, & expedita complectitur

Quæ omnia ad praxim vtriusque fori, interioris scilicet, & exterioris, & ad
iurisdictionis explicationem exigenda continet

Barbosa, Agostinho

Parisiis, M.DC.XXV.

Episcopvs An Possit numerum Religiosorum, vel Monialium in quolibet
monasterio statuere? Allegatio XCVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98639](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98639)

etiam verbum illud, nemini, quod importat omnimodam exclusionem, ego ipſe diſt. 179. Facit denique quia ibi ſit mentio Epifcopi, unde excluditur inferior *Tiraq. de retract. coment. gloſ. 9. numero 9.* ex quibus ita in terminis concludit *Mari. Anton. v. r. reſol. lib. 1. reſol. ult. caſu 42.*

10 Secundo colligitur nullo modo licere Epifcopo approbare reliquias etiam ſancti antiqui nondum canonizati, ac eas publice venerandas exponere, vt probat *tex. in capite ſin. dereliq. & venerat. ſanct.* quatenus habet reliquias denuo inuentas publice abſque ſummi Pont. licentia non eſſe adorandas, quæ deſiſſio cum ſit deſumpta ex Concilio generali Lateranenſi, non eſt derogata per *Concil. Trid. d. loco*, cum oporteret ſpecificam fieri de ea mentionem, cum clauſula derogatoria, iuxta per me alibi reſoluta, quare ita tenent *ſoar. tom. 1. in 3. p. q. 25. art. 6. diſt. 55. ſect. 2. verſ. ſed queret aliquis, ſayr. in Clauſi Regia lib. 4. c. 7. numero 3. verſ. & qui, v. a. leri. Reginald. in praxi ſori pœnit. lib. 19. numero 6. in fine. Azori. inſtitut. moral. p. 1. lib. 9. capite 8. quaſtion. 8. & p. 2. li. 1. capite 26. quaſtion. 4. & li. 5. capite 6. quaſt. 1. ſanct. in præcepta Decalogi, tom. 1. lib. 2. capite 43. n. 10. Fr. Emman. quaſtione Reg. tom. 3. quaſtione 55. art. 1. in fine. Emman. de Valle de Monza de en ſalmu, & incantat. ſect. 2. c. 3. n. 34.*

11 Illud tamen aduertendum duxi, quod ſi reliquæ fuerint denuo inuentæ alicuius, qui iam pridem fuerat in Sanctorum numerum relatus, coli poſſunt etiam publice, prius tamen eas cognofcente, & approbante Epifcopo, vt reſoluit *Azori. d. q. 8.*

12 Illæ vero quæ fuerint antiquæ, habendæ ſunt in illa veneratione, qua hætenus fuerunt, vt cenſuit *ſacra Congr.* Priuatim tamen poteſt, quis aliquem piè venerari pro ſancto, etiam ſanctorum numero nondum adſcriptum, & proinde aliquid ipſius tanquam reliquias honorare, & colere *Azori. d. quaſtione 8. & facit quod tradit Immo. in d. capit. audiuiſus in fine, his verbis.* Item non negamus, quin cuilibet liceat alicui deſuncto, quem credebat bonum virum, porrigere preces, vt pro eo intercedat ad Deum, quia Deus fidem eorum attendit, non tamen pro eis licet facere officium ſolemne, vel preces ſolemnes.

13 Tertio colligitur Epifcopo competere in ſua diœceſi approbare reliquias Sancti ab Eccleſia Canonizati, & illo approbante tanquam veras, & ad illum Sanctum pertinentes, poſſe abſolute venerari, vt colligitur ex *Concil. Trid. d. loco*, cui reſolutioni non obſtat *d. capite ſin.* quia loquitur de ſancto non canonizato, Concilium vero de reliquijs Sancti Canonizati, quare ita reſoluunt *Philach. de offic. ſacerd. p. 1. lib. 3. capite 9. ad finem. ſoar. d. diſt. 55. ſect. 2. verſ. queret aliquis, Azori. d. q. 8. Tanch. d. c. 43. n. 14.*

14 Vbi etiam tener poſſe Epifcopum extra ſuam diœceſim exiſtentem, abſque aliqua Epifcopi diœceſis licentia eam approbationem facere, & facultatem concedere, vt in ſua diœceſi publice reliquæ collocentur venerandæ, quia cum iuriſdictio hæc non ſit inter partes exercenda, non eſt contentioſa, ſed voluntaria, iuxta tradita per *eund. ſanct. de matrim. lib. 3. diſt. 19. n. 7.*

S V M M A R I V M.

1 Religioſorum, & mulierum numerus in quolibet mo-

naſterio ſi tantum conſtitui debet, qui ex proprijs monaſteriorum redditibus, vel conſuetis eleemoſynis ſuſtentari poſſit.

2 Declaratur Concil. Trident. ſeſſ. 25. de Regularibus cap. 3.

3 Ordinarij in monaſterijs ſibi ſubiectis, & etiam exemptis numerum Monialium ſtatueri debet in quolibet monaſterio, quæ commodè ibi ſuſtentari poſſint ex Bulla Gregor. XIII.

4 Reſertur deſiſſio ſacra Congreg.

EPISCOPVS AN POSSIT numerum Religioſorum, vel Monialium in quolibet monaſterio ſtatueri?

ALLEGATIO XCVIII.

1 IN Monasterijs, & domibus tam virorum quam mulierum, ſi tantum religioſorum numerus conſtituatur, ac in poſterum conferetur, qui proprijs monaſteriorum redditibus, vel conſuetis eleemoſynis pro modo, & facultate loci commodè ſuſtentari poſſint, vt habetur in *Cœ. Trid. ſeſſ. 25. de Regular. capite 3.* quod antea diſpoſitum erat in capite vni ſ. ſane, de ſtatu Regul. libro 6. per quæ iura ita tenent *Navar. in tract. de reſtit. eccleſ. quaſtione 1. monitu 62. praxiſ epifcop. p. 1. verbo moniales, §. 6. pagina 256. Stephan. Quaranta in ſumma Bullarj, verbo monaſteria monialium pag. 359. Fr. Emman. quaſt. Regular. tom. 2. q. 48. art. 1. Azori. inſtitut. moralium p. 1. lib. 13. capite 9. q. 1. Aloyſ. Ricci. in praxi auctoreſol. 202. Campanil. in diuerſorio iuris Canon. rubr. 12. capite 16. numero 7. & 14.*

14 Inter ius antiquum in d. capite vni, & nouum Concilij Trid. in d. capite 3. ea reperitur differentia, quia illud loquebatur tantum de monialibus ordinum non Mendicantium, præcipiens ne reciperentur niſi quot poſſint de ipſorum monaſteriorum bonis, ſeu proventibus abſque penuria ſuſtentari, hoc vero poſtmodum extendit ad omnes Regulares tam masculos, quàm feminas, atque etiam Mendicantes, in quibus licet numerus ſtatu non poſſit pro facultate bonorum, vel introituum, eo quod ijs carere debent, nihilominus ſtatundus eſt habita conſideratione ad conſuetas eleemoſynas, quibus valeant commodè ſuſtentari. Deinde id ipſum poſterioribus ſummorum Pontificum conſtitutionibus confirmatum auctumque fuit: nam *Pius V. in conſtit. ſua incip. Circa paſtoralis officij, Dat. Roma, apud S. Petrum an. Incarnat. Domin. 1566. quarto Kalend. Iunij diſtincte præcipit ne plures moniales in earum monaſterijs recipiantur, & admittantur, ſiue recipi, & admitti permittantur, quàm ex proprijs redditibus ipſorum monaſteriorum, vel conſuetis eleemoſynis commodè ſuſtentari poſſint.*

3 Denique Gregor. XIII. conſt. ſua incip. Deo ſacræ an. 1573. iniunxit Ordinarijs, vt præſatum ſtatuat numerum in monaſterijs ſibi ſubiectis, & etiam in exemptis, ſequentibus verbis. Eleemoſynarum vero prædictarum contributionem, & applicationem durare, & valere decernimus, ac ſuos effectus ad plenum ſorti debere, donec numerus

monialium, etiam Tertiariarum huiusmodi (quem per ipsos locorum Ordinarios, etiam in monasteriis ab earum cura, & regimine quomodocunque exemptis cum illarum superiori interuentu, stabiliri, & ordinari, neque supra illum numerum alias recipi posse etiam de consensu suorum Superiorum, volumus, & mandamus) ita imminutus fuerit, ut reliquæ moniales, & Tertiariæ ex proprijs redditibus monasteriorum ipsorum, vel consuetis elemosynis, se commode sustentari queant, &c. refert *praxis noua episcop. p. 2. capite 3. nu. 55. in fine.* ex quibus verbis colligit *Nauar. in cap. statumimus, numero 57. vers. tertio, nota 19. q. 3.* Ordinarios locorum sup. pœna peccati mort. ad id faciendum obligari, fulcitur verbis in *d. Constit. appositis*, ibi, super quo Ordinarios conscientiam oneramus.

4 De recipiendis autem ultra numerum præfixum modo prædicto edidit *Sacra Congregatio Regularium* ordinationem, quam reperisse apud Impresores Cameræ asserit *praxis noua Episcop. d. c. 3. numero 55. in fine.* & vidisse subscriptam manu Illustrissimi Cardinalis Florentiæ refert *Campan. d. c. 16. numero 14.* eiusque verba annexo. Quemadmodum sacri olim Canones, & nouissime sacrum generale Concilium Tridentinum summa ratione decreuit, ut in monasteriis, & domibus tam viro- rum, quam mulierum bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantum numerus constituitur, ac in posterum conferuetur, qui vel ex redditibus proprijs monasteriorum, vel consuetis elemosynis commode possit sustentari, ita quoque Sacra Congregatio sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, quæ negotijs, ac consultationibus Episcoporum, & Regularium præest, cui antiquius nihil est, quam salutaria huiusmodi decreta debita executioni demandari curare, sapius locorum Ordinarijs rescripsit, ut certum numerum in singulis monasteriis monialium, etiam curæ Regularium, seu Militiarum subiectis, iuxta cuiusque monasterij facultates præscriberent, & si quæ supra statutum numerum reciperentur, duplicem elemosynam afferre, & supra numerarium locum tenere deberent. Verum quia in dubium plerumque venit, num supranumerarias prædictæ aliquibus ex numero in quolibet monasterio definitis, decedentibus in eorum locum subrogari possent, aut deberent, eadem Sacra Congregatio, quæ peculiariter super ea re sæpenumero rescripsit, providere volens, ne quis deinceps dubitationis locus relinquatur, huius generalis decreti tenore statuit, & declarat moniales, quæ supra numerum in quolibet monasterio constitutum recipiuntur, in locum monialium decedentium intra numerum nequaquam subrogari, neque impedimento esse, quin aliæ in locum earundem ex numero demortuarum recipi eo modo valeant quo in singulis monasteriis moniales intra numerum possint admitti, quinimo eandem sic supra numerum receptas supranumerarias semper quoad hoc remanere, etiam si in ceteris ab alijs nihil differat, sed illis omnibus pares, & æquales iuxta cuiusque monasterij institutum esse debeant. Declarat insuper eadem Sacra Congregatio duplicis elemosynæ nomine intelligi semper debere duplicatam summam eius, quæ in receptione cuiusque monialis intra numerum in quolibet monasterio constitutum erogari pro tempore consueuerit, ita tamen,

ut ubi summa, quæ confertur minor est scutis ducentis, ibi saltem ratione duplicatæ elemosynæ soluenda sint scuta quadringenta, & non minus.

Eadem quoque Sac. Congr. districtè prohibet ne loca per obitum monialium intra numerum decedentium pro tempore vacatura quicquam puellæ ad habitum Regularem recipiendæ concedantur, neque promittantur, nisi sequuta vera, & reali illorum vacatione, atque ita demum & non antea de eis disponi, ac in monialis demortuæ locum, promissionem, aut receptionem in Capitulo, seu quouis alio modo fieri iubet, dummodo tunc temporis puella ipsa recipiendæ, & ætatem habeat idoneam, & cæteras qualitates requisitas, quibus etiam prædicas esse debere vult eas puellas, quæ supra numerum recipiendæ sunt, iam tunc, cum eis loca, vel promittuntur, vel dantur. Si quid vero contra à quoquam fieri contigerit irritum, & inane, ac nullius roboris, & momenti fore & esse decernit. Ac nihilominus Abbatissas, Priorissas, & alios quosunque monasteriorum superiores, qui cuiusvis puellæ receptioni, vel admissioni, aut locorum vacaturarum promissioni, seu concessioni aduersus præsentis decreti dispositionem consenserint, priuationi vocis actiue, & passiuæ, aliisque arbitrio eiusdem Congregationis infligendis pœnis obstrictos, & obnoxios fore declarat, salus etiam semper, & in suo robore permanentibus alijs quibuscunque ipsius Congregationis decretis alijs latis, præsentis decreto non contrariis, præsertim circa monialium admissionem, & receptionem, ad habitum, & professionem, & circa elemosynarum dispositionem, solutionem, & erogationem in loca stabilia, quibus nullatenus derogare vult, & intendit. Romæ die 6. Septemb. 1604.

Alex. Card. Florent.

Puellas enim causa educationis in monasteriis monialium recipi posse, nec illis obstare decretum prædictum de numeri monialium determinatione rescripsit Sacra Congregatio Concilij Episcopo Hieracen. quod rescriptum refert *Quaranta cit. versic. monasteria monialium*, ut sequitur,

Reuerendiss. Domine. Ex Sacra Congregatione Cardinalium Tridentini Concilij Interpretum, Amplitudinis tuæ nomine quaesitum est, an puellæ in monasterijs monialium educationis causa permanere possint. Ij vero sic censuerunt ad te scribendum, iam dudum ab eadem Congregatione statutum esse nullo Concilij decreto prohiberi, quominus puellæ in monasteriis monialium educantur, si tamen eadem monasteria ante Conciliū consueverint huiusmodi puellas recipere, sicq. à Superioribus monasteriorum scriptam licentiam impetrarint, atque Abbatissæ, & reliquarum monialium consensus accesserit: tunc vero hæ ipsæ puellæ eo vestitu in monasteria intromittantur, qui virginali pudori, ac modestiæ conueniat, nullamq. secum famulam adducant, nec manere in eis possint, nisi usque ad ætatis suæ annum vigesimum quintum, atque in eis dum erunt, eandem seruent clausuræ legem, quam moniales ipsæ, & si semel exierint, nullam habeant ad eam reuertendi facultatem, Proinde Congregatio his litteris impertiendam tibi hanc facultatem duxit, ut quotiescunque in ista tua Ciuitate, & diocesi Hieracensi id expediri Amplitudo tua iudicauerit.

poſſit permittere puellas in monialium monaſte-
ria, in quibus pie, & honeſte inſtituantur, intro-
duci, adhibitis tamen conditionib. ſupraſcriptis,
& bene in Domino valebit. Romæ die vlt. Au-
guſti 1575.

Amplitudinis tuæ vti frater

Philippus Boncompagnus Card.
S. Sixti.

S Y M M A R I U M.

- 1 Diſpoſitio bonorum temporalium fieri non poteſt à noui-
tijs, cum primum recipiunt habitum, ſed intra duos men-
ſes ante profeſſionem, cum licentia Episcopii, vel eius Vi-
carij.
- 2 Doctores referuntur, qui tractant de materia Concilij
ſeſſ. 25. de Reg. c. 16.
- 3 Episcopus confirmatus, licet non conſecratus, poteſt con-
cedere licentiam, ut à nouitio poſſit fieri diſpoſitio bonorum
temporalium.
- 4 Archiepiſcopus conſecratus, etiamſi nondum pallium
recepit, poteſt licentiam impertiri in diſpoſitionibus fa-
ciendus per nouitios de bonis temporalibus.
- 5 Capitulum ſede vacante poteſt licentiam concedere, ut
nouitij diſponant de bonis temporalibus.
- 6 Abbates, & alij Prælati habentes iuriſdictionem quaſi
epiſcopalem, nullique Episcopo ſubiecti poſſunt in ſua diœ-
ceſibus licentiam concedere nouitijs ad diſponendum de ſuis
bonis temporalibus.
- 7 Prælati Regulares in monaſterio exemptis, & ibi ſub-
iectis non poſſunt facultate concedere nouitijs diſponendi de
ſuis bonis temporalibus.
- 8 Vicarius Episcopii, vel quorumcumque Prælatorum iu-
riſdictionem epiſcopalem habentium in ſua diœceſi, ac
etiam à Capitulo ſede vacante conſtitutus, poteſt faculta-
tem concedere nouitijs diſponendi de ſuis bonis temporalibus.
- 9 Licentiam, quam Episcopi, vel eorum vicarij concedunt
nouitijs diſponendi de ſuis bonis temporalibus, poſſunt alteri
delegare.
- 10 Licentia, quam Episcopi, & habentes epiſcopalem
iuriſdictionem, eorumque Vicarij concedere poſſunt noui-
tijs faciendis diſpoſitiones bonorum temporalium, non exigi-
tur quod ſit in ſcriptis, nec ſatis eſt petita, ſed debet eſſe
obtenta.
- 11 Menſes duo profeſſioni proximi, intra quos renun-
ciatio, & obligatio fieri poteſt de licentia Episcopii à noui-
tio, computantur ſecundum quod occurrunt in Calendario,
& ibi vide alia utilia ſuper hac re.
- 12 Concilium Trident. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 16. non ha-
bet locum in teſtamento, donatione cauſa mortis, & codi-
cillis.
- 13 Teſtamentum an ante profeſſionem factum ſubſequenti
profeſſione rumpatur, & an ante profeſſionem poſſit expreſ-
ſe reuocari? oſtenditur.
- 14 Profeſſio Religioſus non poteſt teſtamentum ante pro-
feſſionem reuocare.
- 15 Monachus etiam ad dignitatem epiſcopalem proueſtus
non poteſt teſtamentum ante profeſſionem factum reuo-
care.
- 16 Renūciatio, ſeu donatio bonorum facta ab exiſtente ad-
huc ſeculo pretextu & minui ingreſſus religionis ſtante
Coc. Trid. diſpoſitione ſeſſ. 25. de Regul. cap. 16. an va-

lida ſit non obſervata illius forma? oſtenditur, & nume-
ro 17.

18 Concilium Tridentinum diſt. capite 16. an procedat
in maiori viginti quinque annis renuntiant? oſtendi-
tur.

19 Conc. d. c. 16. diſpoſitio non habet locum in reſignatione
beneficij.

20 Renūciatio beneficij, cuius tit. quis eſt ordinatus ante
ſuſceptionem habitus, eſt omnino inualida.

21 Beneficij renūciatio an infra duos menſes ante profeſ-
ſionem poſſit à nouitio fieri? oſtenditur.

22 Nouitius Canonicus neceſſario vocandus nō eſt ad electio-
nem Episcopii, quamvis iure eligendi poteſtate minime pri-
uatus ſit.

23 Concil. Tridentin. ſeſſione 25. de regularibus capite
decimoſexto, non habet locum in nouitijs Societatis
Jeſu.

EPISCOPI, SEVEIUS
Vicarij licentia quando ſit neceſſaria
in diſpoſitionibus bonorum tem-
poralium à nouitijs facienda.

ALLEGATIO XCIX.

1 D Iſpoſitio bonorum temporalium fieri nō
poteſt à nouitijs cum primum recipiunt
habitum, ſed intra duos menſes ante profeſſio-
nem, cum licentia Episcopii, vel eius Vicarij, ut
habetur expreſſe Conc. Triden. ſeſſione 25. de Reg. c. 16.
in hæc verba.

2 Nulla quoque renunciatio, aut obligatio antea
facta etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuſ-
cunque cauſe pie valeat, niſi cum licentia Episco-
pi, ſive eius Vicarij fiat intra duos menſes proxi-
mos ante profeſſionem, & non aliàs intelligatur
effectum ſuum fortiri, niſi ſecuta profeſſione: ali-
ter verò facta, etiamſi cum huius fauoris expreſſa
renunciatio, etiam iurata fiat, ſit irrita, &
nullius effectus, de cuius materia tractarunt Al.
Rycci. in collectan. decif. p. 2. coll. 4. 54. Cenall. commun.
contra comm. quaſt. 806. numero 3. cum ſeq. praxiſ noua
Episcopalis p. 2. cap. 3. numero 50. verſ. renunciatio, Fr.
Emmanuel. quaſtiones Regularium tom. 2. quaſtione 47.
art. 8. Franc. Leo in theſauro ſori Eccleſ. p. 2. cap. 1. nume-
ro 38. cum ſequentibus, & ſtephan. Gratian. Marchia de-
ciſ. 37. Azori. inſtitut. moral. p. 1. libro 12. capite 2. col.
169. Molina de iuſtitia tract. 2. diſp. 139. verſ. antea-
quam, Leonard. Leſſius eod. tract. libro 2. capite 41. dubio
4. numero 40. Valer. Reginald. in praxi ſori penitentiali-
tis, libro 18. numero 397. Marius Antonin. var. libro 1.
reſoluit. vltim. caſu 62. Campan. in diuerſ. iuris Canon.
rubr. 12. cap. 3. à numero 10. & capite 4. num. 1. Franc.
Molin. de ritu nupt. libr. 3. quaſtione 99. aliàs vlt. num.
18. cum ſequentibus, Armendariz. in addit. ad recopil.
legum Nauarra libro 2. titulo 18. l. 7. de relig. numero 18.
cum ſequentibus, Luſitanus Benedicctus Egid. in repet. legis
2. mca Cod. de ſacroſanct. Eccleſijs p. 4. §. late Aluar.
Velaſc. de partitionib. c. 16. numer. 2. cum ſeq. latiffime
Fr. Ludon. Miranda in manuali Prælator. Regularium q.
33. tom. 3. Nicol. Garcia de benefic. p. 11. c. 9. a numero 10.
nouiffime ſanch. in præcepta Decalogi tomo 2. libro 7.
cap. 5.

3 Ad excludendas fraudes, metum, preces impor-
tunas,